

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
за участі:
АГХ Гірничо-металургійна Академія в Кракові, Польща
Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфулліна, Казахстан
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Україна
SCIRE Foundation, Польща
Міжнародне філософсько-космологічне суспільство, Україна
Громадська організація «Науково-дослідний та консультатційно-практичний
центр бізнесу, маркетингу та права», Україна

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ, СУСПІЛЬСТВА ТА
ПІДПРИЄМНИЦТВА»

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY,
SOCIETY AND ENTREPRENEURSHIP»

(SDESE2023)

27-28 квітня 2023 року

Івано-Франківськ, 2023

УДК 502.131.1(06)+330.3(06)

С 76

С 76 Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва [Електронний ресурс]: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р./ За ред. І. Перевозової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. – 810 с.
– Електронні текстові дані. – Режим доступу :
<https://cutt.ly/HwwGUIGa>
ISBN 978-617-95283-3-0

До збірника увійшли наукові матеріали, тези доповідей, подані учасниками до Організаційного комітету конференції, у яких в багатоаспектному вимірі розглядаються проблеми та перспективи сталого розвитку економіки, суспільства та підприємництва за різними рівнями теоретичного узагальнення, сферами практичної реалізації тощо.

Матеріали будуть актуальними для здобувачів вищої освіти різних рівнів, вчених, науковців і викладачів у галузях управління та адміністрування, освіти, гуманітарних, соціально-поведінкових, природничих та аграрних наук, сфери обслуговування, транспорту, інженерії та інш.

Тексти публікуються в авторській редакції мовою оригіналу.

За науковий зміст, якість поданих матеріалів та використані джерела відповідають автори (для здобувачів всіх освітніх рівнів їх наукові керівники).

УДК 502.131.1(06)+330.3(06)

ISBN 978-617-95283-3-0

© Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу, 2023

© Перевозова І.В., 2023

© Автори матеріалів, 2023

© Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова комітету: Чудик Ігор, д-р техн. наук, проректор з науково-педагогічної роботи Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Співголови комітету:

Півняк Геннадій, ректор, акад. НАН України, д. тех. н., професор, Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна

Базалук Олег, др., проф., Гуандунський університет нафтохімічних технологій, Китай

Сигідус Каміл, PhD, Голова правління Фонду SCIRE, Варшава, Польща

Кучер Анатолій, др., проф., с.н.с., Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Перевозова Ірина, д.е.н., проф., завідувач кафедри підприємництва та маркетингу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Україна, голова ради ГО «Науково-дослідний та консультаційно-практичний центр бізнесу, маркетингу та права»

Ніценко Віталій, д.е.н., проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна

Члени комітету:

Азіз Нурулнадван, др., проф., Технологічний університет МАРА, Малайзія

Акансу Селахаддін Орхан, др., проф., Університет Ерчієс, Кайсері, Туреччина

Балежентис Томас, др., проф. Вільнюський університет, Литва

Бережницька Уляна, к.е.н., доцент, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна

Блюмель Андерс, голова департаменту фінансів та матеріального забезпечення центрального управління міста Пйоснек, Німеччина

Мохд Хелми Абд Вахаб, PhD Університет Тун Хуссейн Малайзія, Малайзія

Гораль Ліліана, д.е.н., проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна

Гулуа Екатерине, PhD, Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі, Грузія

Діван Маріо Жосе, Др., Проф. Національний університет Ла-Пампа, Аргентина

Запухляк Іванна, д.е.н., проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна

Заєд Нурул Мухамед, Університет бізнесу і технологій, Бангладеш

Ісмаїлова Хаджар Гафар кизи, к.е.н. Азербайджанський державний університет нафти та промисловості, Азербайджан

Йощенко Василь, к.т.н., проф., Інститут радіоактивності навколишнього середовища Університет Фукусіма, Японія

Кафка Софія, д.е.н., проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна

Ковальчук Світлана, д.е.н., проф., Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут, Україна

Лирик Ірина, к.е.н., доцент, Президент ГО «Українська асоціація Маркетингу»
Мардані Аббас, др., с.н.с. Університет Південної Флориди, США
Майнка Марсель, к.е.н. керуючий партнер Geothermics Mainka Erdwärme & Brunnenbau GmbH, Німеччина
Михайлишин Лілія, д.е.н., проф., Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна
Мохамадіан Масуд, др., проф. Університет Канберри, Австралія
Мухамед Іссе Суді, магістр бізнес-адміністрування, Університет Куал Лумпуру, Малазія
Павлов Костянтин, д.е.н., професор, Волинський національний університет імені Лесі Українки; член правління ГО «Інститут економічних та еколого-енергетичних досліджень»;
Павлова Олена, д.е.н., проф., Волинський національний університет імені Лесі Українки; член правління ГО «Інститут економічних та еколого-енергетичних досліджень», Україна
Півняк Геннадій, акад. НАН України, д. тех. н., професор, Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна
Полянська Алла, д.е.н., проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна
Репіна Інна, д.е.н., проф., Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна
Рустамов Ільхам Саміль огли, к.е.н. доцент, Азербайджанський державний університет нафти та промисловості, Азербайджан
Сабірова Мадіна, к.е.н., Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфулліна, Казахстан
Сіmkів Лілія, д.е.н., проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна
Сала Даріуш, др, АГХ Гірничо-металургійна Академія в Кракові, Польща
Сасалак Тонгкау, Др., Доц. Університет Сонгхла Раджабхат, Таїланд
Фадєєва Ірина, проф., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна
Федорченко Андрій, д.е.н., проф., Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна
Филюк Галина, д.е.н., проф., Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
Хаоуас Ілхам, др., доц., Університет Абу-Дабі, Об'єднані Арабські Емірати
Цабелкова Інна, др., доц., Чеський університет наук про життя, Чехія

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
заборонено

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

ОЛЕНА КІРДІНА, ОЛЕНА СТЕШЕНКО

Український державний університет залізничного транспорту, Україна

Інвестиційна діяльність безпосередньо пов'язана з функціонуванням фондового ринку. Ринок капіталу є сферою звернення фондових цінних паперів, які створюють фондові цінності – грошовий капітал. На цьому ринку функціонують портфельні(фінансові) інвестиції, призначені для придбання цінних паперів.

Специфічною рисою фондового ринку України є те, що його структура істотно відрізняється від структури фондових ринків країн ЄС, оскільки характеризує економічний потенціал країни. Це пояснюється тим фактором, що основна доля капіталів обертається в сировинному секторі. Те, за рахунок чого формується бюджет, і те, що затребувано світовим ринком, формує і внутрішній фондовий ринок. На сучасному етапі вітчизняний фондовий ринок не демонструє тенденції переходу інвестиційних інтересів до високотехнологічних несировинних галузей. Виняток становлять вкладення українських інвесторів в подібні активи за межами нашої країни.

24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією РФ проти України Указом Президента України був введений воєнний стан. Національна Комісія з цінних паперів та фондового ринку прийняла рішення призупинити всі операції на ринку цінних паперів. Це зробили, аби запобігти панічним діям, які могли б обвалити ринки та позбавити можливості їх повноцінної роботи в майбутньому, а також щоб зберегти дані та права власності. Окрім того, «заморожування» ринків допомогло шукати, заарештовувати через суди й вилучати активи, пов'язані з РФ та Білоруссю, і обмежувало для тамтешніх компаній можливості вести бізнес в нашій країні. З 8 серпня 2022 р Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку знімає майже всі обмеження на здійснення операцій на ринках капіталу та організованих товарних ринках. Інша річ, що, за оцінками більшості експертів, довоєнний «повний обсяг» – ніщо інше, як «зародковий стан» цього сегмента вітчизняної економіки. Певно, тому й новина про відкриття ринку, доступ до якого було понад п'ять місяців заборонено, залишилася майже непоміченою в інформаційному просторі. В експертному ж середовищі вона стала приводом для обговорення шляхів подальшого розвитку фондового ринку в Україні та особливостей його роботи в умовах російської агресії[1].

На протязі 2022 р – початку 2023 р. в обігу знаходяться тільки так звані військові (емітовані у період військового часу) облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) з фіксованою дохідністю, що встановлюється Міністерством фінансів України та яка знаходиться на рівні 9,5–11%. Банківський сектор України віддає перевагу вкладанню коштів в державні облігації та депозитні сертифікати НБУ, які забезпечують йому високу прибутковість і безризиковість. Війна обмежила спрямування дефіцитних бюджетних коштів на інвестиційні потреби. Планом державного бюджету на 2022 рік передбачено

виділення близько 100 млрд грн інвестицій, що становить лише 70% від рівня 2021 року або 2% ВВП. Низька інвестиційна активність держави також пов'язана із високою вартістю позичкових коштів на внутрішньому ринку. Підвищення облікової ставки НБУ призвело до зростання ставок ОВДП з 10% до 20% річних[2].

Аналізуючи події ХХ століття, можна відзначити що стан фондового ринку залежав від того, чи виграла економіка певної країни у світових війнах та кризах чи прогнала. У країнах, яких Перша та Друга світові війни торкнулися меншою мірою, акції мали річну прибутковість 6,5%, а державні облігації – 1,8% реального прибутку. Векселі також виявилися прибутковими у цих регіонах. До таких країн відносяться Австралія, Ірландія, Швейцарія, Канада, Швеція, США та Великобританія. Враховуючи те, що минуле століття принесло світові війни, гіперінфляцію, ці цифри вражають. Варто зауважити, що, порівнюючи дві світові війни минулого століття, показники падіння ціни акцій абсолютно різні. Під час Першої світової війни цінні папери впали у ціні на 12%, а після Другої світової війни німецькі акції втратили 66%[3].

Нажаль сучасна війна відтермінувала становлення вітчизняного фондового ринку. Зараз залучення додаткових коштів на інвестиційний розвиток підприємств переважно асоціюється не з ринком позичкового чи акціонерного фінансування, а з отриманням державних субсидій, міжнародних грантів, або ж навіть із націоналізацією.

Для подальшого розвитку інвестиційного процесу на фондовому ринку України і підвищення його конкурентоспроможності необхідно розвивати наступні механізми:

- 1) активізація участі вітчизняного фондового ринку в міжнародних інвестиційних процесах;
- 2) проведення конкретних дій щодо зміни в структурних, юридичних і операційних аспектах для формування загальносвітового інвестиційного простору;
- 3) впровадження нових інвестиційних інструментів, які сприяють підвищенню швидкості руху капіталів.

Список використаних джерел

- 1 Відновлення фондового ринку. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3547626-vidnovlenna-fondovogo-rinku-pozitiv-dla-investoriv-ta-riziki-dla-derzzapozicen.html> (дата звернення 13.03.2023)
- 2 Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/analytics> (дата звернення: 14.03.2023).
- 3 Мацелюх Н. П. Індикатори розвитку фондових ринків та виклики для України. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2019. Вип. 3. С.144–154.

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ, СУСПІЛЬСТВА ТА
ПІДПРИЄМНИЦТВА»
«SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY,
SOCIETY AND ENTREPRENEURSHIP»
(SDESE2023)

27-28 квітня 2023 року

Відповідальна за випуск: Перевозова І.В.

Комп'ютерна верстка: Василик О.Б.
Обельницька Х.В.
Осадца Л.В.
Перевозова І.В.

Підп. до друку 25.04.2023 р. Об'єм даних 8,59 Мб.

Зам. №25/04-1. Ум. друк. арк. 53,1. ФОП Кошовий Б.-П.О. Львівська обл. м.
Винники, вул. Руська, 3 Ел. пошта: publisher@pbpk.com.ua. Тел. 093-485-45-95
Свідоцтво ДК №7657 від 05.09.2022 р.